

ДОХРИСТИЯНСЬКІ РЕЛІГІЙНІ УЯВЛЕННЯ ДАВНІХ СЛОВ'ЯН

Кроленко К.Ю., доц. Малютіна О.К.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Метою роботи є висвітлення, дослідження та аналіз деяких аспектів дохристиянських вірувань слов'ян. Ця робота спрямована на те, щоб розглянути таке складне і багатогранне явище, як язичництво, що залишило величезний відбиток на розвитку суспільства. Це дуже важливий аспект минулого слов'янського народу, оскільки за свою багатовікову історію воно значно вплинуло на нашу культуру, світогляд та побут. Внаслідок того, що давні слов'яни не мали достатньо наукових фактів, щоб пояснювати деякі природні явища, виникло багато міфологічних образів, які в подальшому перетворилися в об'єкти для поклоніння. В нашому суспільстві склалась така тенденція, що дуже багато людей вважають дохристиянські вірування слов'ян занадто примітивними та простими. Але, це зовсім не так, ці вірування були досить розвинені, як для свого часу, та мали величезний запас знань та обрядів, які пережили тисячоліття і крізь них дійшли до нашого часу майже не змінившись. Наприклад, первісний зміст деяких висловів, ми просто забули, але наші пращури надавали йому глибинного значення. Одним з таких прикладів є приказка чабана, коли той жене отару та приговорює: «Цоб-цобе», це були міфічні образи, які захищали худобу від хвороб та інших негараздів. І таких прикладів можна навести дуже і дуже багато.

Слов'яни також мали власний пантеон богів, яким вони поклонялися. Перун, бог грому і блискавки (аналогічний давньогрецькому Зевсу і давньоримському Юпітеру), був вищим божеством. Перуна вважали покровителем князя і його дружини. Дажбог і Сварог – боги повітря і сонця тощо. За визначенням, це явище називається язичництвом. Отже, язичництво (від давньоруського *языкъ* «народ») — це будь-яка релігія, що визнає існування багатьох богів (політеїзм). Під політеїстичною релігією мається на увазі та релігія, яка признає більше, ніж одного бога, на відміну від монотеїстичної, де верховним правителем є лише один об'єкт поклоніння. Прикладом монотеїстичної релігії є християнство або мусульманство, де єдиним богом признаний, відповідно, Ісус та Аллах. Християнство чи мусульманство, як монотеїстичні релігії, запропонував поклоніння одному богові, переслідували поклоніння багатьом богам. У Біблії язичниками названо, поміж іншими, давніх греків та римлян, що мали пантеони богів, яким вони поклонялися.

На Русі (у Києві) язичництво було офіційною релігією до введення християнства. У 988 р. князь Володимир ввів на Русі християнство візантійського (східного) обряду, зробивши язичництво поза законом. Але вірні старій релігії русичі ще протягом двох з половиною століть піднімали повстання у самому Києві та інших містах. У віддалених від князівських столиць місцевостях язичництво зберігало провідну роль ще у 13 ст. (Галичина, Волинь, Новгород, Псков тощо). Попри намагання влади і церкви знищити будь-які прояви старої віри серед населення Русі, деякі язичницькі культури та обряди ще довго зберігалися та відправлялися потай, а деякі, навіть, трансформувалися у християнські обряди з елементами язичництва (так зване "двовір'я" та синтез релігій: коломийки, веснянки, колядки).

Отже, з вище викладеного матеріалу, ми бачимо, що дохристиянські релігійні уявлення (язичництво) відіграли дуже важливу роль в житті давніх слов'ян.